

## Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—  
za pol leta " 13.—  
za četr leta " 6·50  
za en mesec " 2·20  
za Nemčijo celoletno " 29.—  
za ostalo inozemstvo " 35.—

## V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—  
za pol leta " 12.—  
za četr leta " 6.—  
za en mesec " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1·90

**Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.  
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne  
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —**

# SLOVENEC

## Političen list za slovenski narod.

## Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):  
za enkrat . . . . . po 15 v  
za dvakrat . . . . . " 13 "  
za trikrat . . . . . " 10 "  
za večkrat primerev popust.

Poslano in rekl. notice:  
enostolpna petitrsta (72 mm)  
30 vinarjev.

Izhaja:  
vsak dan, izvenčni nedelje in  
praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani

## Na Limbarski gori.

Zavoljo splošnega pomena veličastnega shoda Kmečke zveze brdskega okraja, ki je bil včeraj na Limbarski gori, pišemo ta članek. Lep košček naše domovine je ta grič. Sam po sebi vabi daleč na okoli s svojo cerkvijo ljudstvo k sebi. Morda ne tako lepih, a podobnih božjepotnih središč ima domala vsak okraj. In za to gre.

Moravski može se se pri volilnem shodu dogovorili s svojim kandidatom, da po volitvah prvo nedeljo, o priliki cerkvenega shoda poromajo na Goro in povabijo v imenu svoje Kmečke zveze ves okraj. Vabilo je doseglo svoj namen. Ogromna množica, v veliki večini mož volilcev je prihitela iz prav vseh občin brdskega okraja in iz mnogih kamniških. Bilo je res krasno gledati pred cerkvijo te stotine naših somišljenikov, ki so prihiteli na shod. Načelnik Kmečke zveze vrli Anton Cesar je pojasnil shoda pomen. Govorili so predsednik brdske posojilnice Jožef Poznič, ki je s svojim res duhovitim govorom pokazal, kaj zna priprosti kmečki mož, ki premišljeno čita naše liste in opazuje javno življenje, dr. Adlešič, ki je navdušil zbrano množico za našo orlovske organizacijo in dr. Krek, ki je s svojim govorom in zasebnimi razgovori stopil takoj v stik z brdsko polovico svojega okraja. Gospod moravški dekan je zahvalil v svojem imenu volilce svoje dekanije, moravški kapelan Anton Demšar je pa nazadnje povedal pomen shoda in predlagal, naj se na to nedeljo vsako leto pri sv. Valentini ob navzočnosti državnega poslanca predri enak shod. Ta predlog so vsi navzoči soglasno sprejeli.

Da je sijajna zmaga S. L. S. odmevala iz ust in src vseh navzočih, ne potrebujemo popisovati. Kdor ne verjame, kako resno voljo ima naše ljudstvo steti zadnje sledi liberalstva iz svoje srede, naj bi bil prišel gledat to ogromno armado! Vse to se nam pa zdi umljivo samo po sebi. Zato ne govorimo več o tem.

Namen temu članku je drug. Vsak naših poslancev naj poskrbi, da se v njegovem volilnem okraju po zgledu moravške Kmečke zveze priredi zdaj po volitvah podoben ljudski tabor. Imamo Šmarno goro, Sv. Jošt, Brezje, Kum, Žezel, Žalostno goro, imamo na Goriškem sv. Goro, na Štajerskem polno enakih ljudstvu priljubljenih sve-

tišč. Porabimo priliko, ki se nam ponuja! Vsak poslanec naj čim najprej za svoj okraj izbere tako posvečeno mesto in naj tam skliče svoje volilce k shodu. In povsod naj se tak shod ponavlja vsako leto. To smo hoteli povedati na temelju res sijajno uspelega shoda na Limbarski gori.

## Shod S. L. S. v „Unionu“.

Včeraj dopoldne je bil velik shod volilcev S. L. S. v veliki dvorani hotela »Union«. Shodu je predsedoval g. Anton Rojina, po čegar pozdravnih besedah je prvi govoril kandidat S. L. S.

**DR. VINKO GREGORIČ,**  
ki je burno pozdravljen izvajal sledеče:  
Velečasti volilci! Dva dneva nas še ločita od ožjih volitev, v katerih se bo Ljubljana odločila, ali je proti S. L. S. ali zanjo. Gotovo je umestno, da se v tem boju čete S. L. S. kolikor mogoče tesno sklenejo, ker ne gre se pri tej volilni borbi toliko za osebo kot za stvar same.

V. L. S. je zmagala pretekli torek po Slovenskem tako sijajno kakor si sama predstavljati ni mogla. Zmagala je v 19 volilnih okrajih, v treh okrajih je v ožjih volitvah in ni dvoma, da bo tudi iz teh ožjih volitev častno izšla. Ako se posreči, da zmagata V. L. S. na Štajerskem in Goriškem v ožjih volitvah, kar je skoro gotovo, potem bodo vsi slovenski poslanci stali v taboru S. L. S., samo Ljubljana bi ostala s svojim zastopnikom osamljena. Ali bi bilo to za Ljubljano dobro? Menim, da ne.

Če govorí razum, mora to vsakdo priznati, ker gotovo, da doseže uspehe le močna stranka, nikakor pa ne stranka, ki si pri prvi volitvi ni prilborila nobenega mandata in ki pri ožji volitvi s strahom upa na enega.

Ni treba drugega, pravim, kot apelirati na trezen razum, in potem morajo volilci priznati, da ni dobro za Ljubljano, ako ostane ločena od drugih slovenskih pokrajin, katerim je naravno središče in od katerih živi.

Da tudi po drugih slovenskih pokrajinah ljudje niso na glavo padli, je jasno; volili so može S. L. S., ker jim načela in delo S. L. S. prijajo, ker spoznavajo, da je delo S. L. S. v korist slovenskemu ljudstvu. (Odobravanje.)

Apeliram še enkrat na ljubljanske volilce, naj dobro premislijo, za kaj se gre. Če se slovenska delegacija v državnem zboru snide v eno skupino, potem

lahko rečemo, da bodo na Slovenskem nastale normalnejše razmere, ter se pridelo nemoteno delo za gospodarsko povzdigo slovenskega naroda, ki je zlasti zadnje čase po zaslugu naših nasprotnikov toliko trpel. (Pritrjevanje.)

V parlamentu se mora predvsem začeti resno delo, kot sem že tolikrat povdarjal. Dati je treba pred vsem ljudstvu kruha, to je nižjim slojem, delavcu, malemu obrtniku in uradniku, je treba olajšati življenske pogoje. Ako bi se v parlamentu združili poslanci zmernejših strank, bi to delo bilo mogoče. O tem pa imajo odločevati volilci.

Preverjen sem, da bi izid ljubljanskih ožjih volitev, ugoden za S. L. S., vplival tudi na skupine v parlamentu. To pa zato, ker bi videli v poslancih V. L. S. enotno organiziran slovenski narod. »Majhen narod je«, bi rekli, »a je dobro organiziran in čvrst.« Poslanci slovenskega naroda bi mnogo pridobili s tem na svojem ugledu in vplivu in njihovo delo za slovensko ljudstvo, bi bilo mnogo lažje. (Pritrjevanje.)

Apeliram še enkrat na ljubljanske volilce, naj se odločijo, ali hočejo, da ostane Ljubljana sama, ali pa da se pri-druži ostalim slovenskim pokrajinam ter tako pridobi na moči in blagostanju. Ljubljana je tukaj na tehtnici. (Burno odobravanje.)

Predsednik g. Anton Rojina se zahvali govorniku za vspodbudne besede, na kar viharno aklamiran govori načelnik V. L. S., državni in deželnji poslanec

**DR. IVAN ŠUSTERŠIČ:**

Častiti volilci in somišljeniki! V torek se bije zadnja bitka letošnje leta med S. L. S. in liberalno stranko. Kako vedno ob času volitev, pa tudi izven tega časa, operira liberalna stranka z volilnimi lažmi.

**Laži »Slov. Naroda«.**

Samo en zgled: Mudil sem se te dni kot odvetnik na Dunaju pri upravnem sodišču. Slučajno me vidi dunajski žurnalista, ki je dopisovalec »Naroda« in takoj drugi dan sta »Narod« in »Jutro« bobnala, češ, dr. Šusteršič je na Dunaju in se že dogovarja z vladom, kako bi vstopil v njeno večino. Vsa ka beseda pa, ki sta jo »Narod« in »Jutro« o tem pisala, je zlagana, izmišljena.

**Pot Vseslovenske Ljudske Stranke.**

Povdarjam, da nimam povoda razbijati si sedaj glavo, na katero stran se bo S. L. S. obrnila. V. L. S. bo z bratsko hrvaško stranko prava postopala tre-

zno in premišljeno, kakor bo odločila večina. (Odobravanje.)

Ce pa pride kak liberalac na Dunaj kot poslanec, bo kazal isto sliko kot prej Hribar — lakaja na trebuhu pred ministri. A liberalna stranka bo kljub temu dobivala le brce. (Odobravanje.)

Svetujem liberalnim žurnalistom, naj si ne ubijajo glave s premišljevanjem, kako takško bo zavzela V. L. S. v parlamentu. Toliko vem, da je v bo-dodem parlamentu V. L. S. v družbi s hrvaškimi pravaši pridržana važna pozicija in naloga, toliko vem, da bo kos svojih nalog, da bo zasledovala tisto politiko kot v deželi, toliko vem, da bo veste izpolnjevala svojo nalogo in svoja načela. (Viharno odobravanje.)

Mi ne bomo delali napak kot so jih na Dunaju krščanski socialisti, ki so zadnja leta pozabili na krščanski socializem in se udinjali nemškemu nacionaлизmu. Vsaka stranka, ki hoče delati ljudstvu v prid in ki hoče ostati močna, mora hoditi isto pot, ki jo odobravajo in razumevajo volilci, — in to hoče V. L. S. (Burno odobravanje.) Mi ne bomo sklepali nobenih paktov, mi bomo delali jasno politiko pod jasnim soncem. (Burno odobravanje.)

**Liberálni kandidat in njegova »kontrola«.**

Liberalni kandidat je rekel na svojem shodu, da bo kontroliral kot poslanec naše delo na Dunaju. On naj raje kontrolira svojo stranko in svoje somišljenike. Ako premotrimo, kar so si že vse rekli ti ljudje med seboj, pridemo do prepričanja, da je jako malo poštene ljudi med njimi. (Veselost. — Odobravanje.)

Gre se v torek pri nas za idejo vse-slovenskega ljudstva. Ali je na drugi strani kaka ideja, kaka pozitivna misel? Tam je princip popolne brezidejnosti, brezmiselnosti. (Pritrjevanje.)

**O socialni demokraciji.**

Ne vemo, kako se bo Ljubljana odločila pri ožjih volitvah. Odvisno je to od političnih nasprotnikov, od socialnih demokratov, ki naj pokažejo, ali so samostojna stranka, ali samo privesek liberalne stranke, ki jo vedno rešujejo, kadar se potaplja. (Odobravanje.)

Vsaka prazna glasovnica pomenja glas za liberalno stranko. Liberalna stranka pa nima eksistenčne pravice med Slovenci in zlasti v Ljubljani. (Burno odobravanje.) To je stranka brez dela, ki jo drži skupaj samo še neka meglena nada na korita. (Odobravanje.)

ščak tudi mater, kakor je zaprl ubogega očeta? Mogoče, mogoče — zato je pa tudi ni tako dolgo domov . . . Pri tej misli je dvignila prestrašeno Jelica glavo. S široko odprtimi očmi je strmela v vrata, kakor da bi bilo tam zapisano, da je zaprl grajsčak tudi mater. — Toda ne! Saj je ni zaprl, saj je ni mogel zapreti! Zamudila se je, pa se vrne vsak čas . . . In v tistem hipu je zasišla Jelica tudi korake na cesti. Poskočila je na noge in je pogledala skozi okno. A videla ni ničesar.

»To je gotovo matica!« je zaklicala in hitela ven. Na pragu je obstala in je gledala na cesto. Res so se čuli koraki, ki so prihajali vedno bliže. Sedaj pa se je prikazal izza ovinka — grajsčak. Urno je spel po cesti proti domu. Jelica se je zdrsnila, ko ga je zagledala. Urno je smuknila nazaj v vežo in se skrila za vrata. Skozi spranjo je gledala na cesto, po kateri je prihajal grajsčak. Razločno je videla, kako se je ustavil, ko je zagledal Breznikovo hišo. Z očmi jo je premeril od vrha do tal in Jelica je videla, kako se je nasmeljil poroglivo. Potem pa se je obrnil in je odkorakal naglo po cesti naprej.

»Daj mi očeta nazaj! Daj mi mater nazaj!« je zaklicala bridko mala deklica v veži. A grajsčak je ni slišal;

**LISTEK.**

Josip Vandot:

Vliranec.

Priovedka iz davnih dni.

(Dalje.)

Tako je vpila Rušica, grajščak je pa ni slišal. Tam gori ob sivih pečinah je stal, tam kraj Črne lope in se je krohotal na glas. Dolgo se je plazil po gori. Izmed grmovja se je priril in je stopil na široki plaz. Plezal je potem navzgor in se ni ustavil prej, dokler ni zagledal pred sabo Črne lope. Tam je postal za trenutek in si je obriral raz obraz znoj, ki mu je tekovel v curkih po licu. Od strani in previdno se je bližal jami. Izza vogala je pogledal noter, a nič se ni ganilo. Potem pa je stopil v lope in je pogledal v vsak kotiček, a zmaja ni bilo nikjer. Namuzal se je grajščak veselo. Z rame je snel puško in je namestil naravnost v jamo. Strel je počil, da je odmevalo vse okrog njega, kakor bi bil zabučal grom. A kmalu je potihnilo vse, in zmaja še vedno ni bilo.

Grajščak je stopil ven na solnce. Tam pa se je zakrohotal na glas in se vlegel v senco. Gledal je dol in dolino in na vas, ki je ležala ravno pod

njim. Bele in čedne so bile hišice in so stale druga pri drugi kakor zvezte sestre, ki se ne marajo nikoli ločiti. Polletni mir je ležal nad vso vasjo, in iz dimnikov se je kadilo lahko in lepo. Kakor ohol velikan med pritlikavci, tako se je zdel beli grad na Pečeh. Toda kje je sreča in kje je mir? Ali pri oholu velikanu? Ali pri majhnih pritlikavcih? Kdo ve to?

Zadovoljno je gledal grajščak na svoj dom. Na trdih skalah stoji, in soražnik ga ne premore tako kmalu. Tam daleč pa njiva pri njivi, travnik pri travniku — lep kos zemlje, ki rodil in bo rodil bogato. Pa je dejala neumna kmetica, da je prišel zmaj, pa podere njegov trdn grad in mu opustoši polje. Haha, neumna kmetica! V ječi naj se pokori zdaj za te neumne bese-de . . . Pa pripovedujejo okrog — celo lovci in hlapci pripovedujejo, da se je prikazal zmaj tu v Črni lopi in je prinesel s sabo pogubo vsej dolini. Bedasti in lahkoverni lovci in hlapci! Njih gospod pa sedi zdaj pred Črno lopo, pa ne vidi zmaja. Vso jamo je pretaknil za nesrečnim zmajem, a ni našel niti najmanjšega sledu . . . Hahaha!

Zakrohotal se je grajščak pod sivimi pečinami. Potem pa je vstal in vrzel puško preko rame. Plazil se je čez strmo skalo in se je spuščal počasi na-

vzdol. Ko je skočil na široki plaz, se je podrsal navzdol in je stopil tako kmalu v molčeči gozd. Plaha srna je stopila na ozko stezo in se je ozrla na lovca. Preplašena je hotela skočiti v varno goščo; a takrat je počil strel. Odskočila je v stran in se je zgrudila potem brez glasu na tla.

Že stokrat je stopila Jelica na prag in je gledala po cesti navzgor. Čakala je mater, a matere ni bilo od nikoder. Ura za uro je minevala, a matere še ni bilo. Naposled se je vsedla pred hišo na klop in je čakala. Kadar je zaslišala na cesti korake, je skočila pokoncu in je mislila: »Zdaj se prikaže mati in pripelje očeta s sabo. Oj, kako bo lepo zdaj pri nas! Oj, kako bo veselo!«

A zmotila se je Jelica. Mimo vogala je prišel samo sosed ali drug vačan. Samo mamice, samo očeta ni bilo. Bog ve, kako težko jo čaka hčerka doma? Sama je doma Jelica in je žalostna in joka. V hlevu mukajo lačne krave, v svinjaku krulijo prešiči in se zaletavajo v zaprta vrata. A kdo jim bo dal krme, ko ni gospodarja ne gospodinje doma?

Vsek poštih mješčan mora delati na to, da se ta stranka vrže in izbriše iz politične geografije. (Burno pritrjevanje.) S. L. S. je zaradi te ideje volila v Idriji socialnodemokratičnega župana. Zakaj? To je naravna posledica ideje, ki sem jo razvil.

Tisti, ki so količaj ohranili svetovnega naziranja, ki je sorodno našemu, naj vstopijo v našo stranko. Oni, ki ga niso ohranili, naj vstopijo v socialnodemokratično stranko. To pa se zgodi tedaj, ko zgubi liberalna stranka politično oporo, ljubljanski mandat! (Burno odobravanje.) Zaradi tega imamo mi in socialni demokrati isti interes, da se uniči liberalno stranko popolnoma.

Ne vem, kaj bo naredila socialnodemokratična stranka. Ako hoče kaj pantejnega, bo volila dr. Gregoriča. (Pritrjevanje.)

Liberalna stranka se bo držala samo še toliko časa, dokler bo še kaj upanja na korita. Vzemite zadnjo oporo, pa bo šlo vse to narazen.

Ako je socialni demokraciji glavna stvar, zadostiti strasti, potem naj maršira zoper nas. V. L. S. ni navezana na ljubljanski mandat, ona je brez tega mandata istotako močna.

Naj se Ljubljana odloči kakor hoče, faz ne bom nobenega silil. Mi pa, somišljenci, storimo vsak svojo dolžnost, in orek bo na vsak način pokazal, da so se pomnožile naše čete. Ne vem, ali imamog, to pa vem, da tisti, ki bodo vesli našo glasovnico, bodo vedeli, zakaj jo neso na volišče, medtem ko na drugi strani marsikdo ne bo vedel, zakaj liberalno voli. (Pritrjevanje.) Na eni strani armada V. L. S., na drugi strani, ki sami ne vedo, zakaj skupaj trže.

Končam s pozivom na delo za našega kandidata dr. Vinko Gregoriča in klepam s klicem: Živel V. L. S.!

Govor načelnika V. L. S. dr. Ivana Šusteršiča je sledilo viharno odobravanje. Zborovalci so mu prirejali burne svaci.

Ker se nihče ni več oglasil k besedi, je predsednik g. Ant. Rojina zaključil lepo uspeli shod s pozivom, naj v torek 20. t. m. vsak stori svojo dolžnost in voli dr. Vinka Gregoriča. Z živo-klici na kandidata V. L. S. so se zborovalci razšli.

## Poslanec Povše o ožji volitvi v Ljubljani.

V soboto zvečer so zborovali ljubljanski volilci S. L. S. VIII. volilnega okraja v dvorani »Rokodelskega doma«. Zborovanje je otvoril poslanec komerčni svetnik Povše, na katerega predlog je bil izvoljen za predsednika shodu revident Tertinek, za njegova namestnika krojaški mojster Vračnik in delavec Zabavnik, za zapisnikarja pa ravnatelj dr. Mantuan in predsednik »Prometne zveze« Koleša. Predsednik Tertinek podeli besedo poslancu kom. svetniku Povšetu, ki med drugim izjava:

### Tudi nam bije srce za Ljubljano!

Ne prihajam sicer mnogokrat med vas, a kljub temu mislim, da lahko

govorim tudi vam kot Ljubljancan, ker sem tudi sam posestnik v Ljubljani in ko bi jo rad ne imel, bi ne bil med vami že 21 let. Če nekateri mislij, da so le oni Ljubljancani, se zelo, zelo motijo. Tudi nam bije srce za lepo Ljubljano. (Živahno pritrjevanje.) Mi si želimo velike, lepe Ljubljane, prebivalstva, ki naj bi ga preveval duh krščanstva in narodnosti. (Živahno pritrjevanje.)

### Kdo je steber slovenske narodnosti?

Ako je človek 31 let poslanec kot jaz, pač lahko trdi, da se je nekaj naučil. Ko sem še v svoji mladosti služil na Goriškem in bil mlad poslanec goriškega deželnega zborna, sva si dopisovala tudi z očetom Slovencev, rajnim dr. Bleiweisom. Ustanavljali smo takrat čitalnice in tudi mislili na delavstvo, za katero se takrat še na Kranjskem. tudi socialni demokrati niso izvezeti, nihče prav nič zanimal ni. Ustanovili sem takrat že Podporno delavsko društvo, ker je bilo potrebno. Takrat si ni mogel nihče misliti, da bodo v Gorici Slovenci tako napredovali, da se celo v Gorici morajo boriti Italijani s Slovenci v ožji volitvi za poslaniški mandat. Takrat pred tridesetimi leti smo imeli že mi zmisel za organizacijo, takrat, ko je bila gospoda Še nemškutarska ali pa lahonska, smo bili mi že krščansko narodni in taki smo tudi in bomo ostali. (Burno pritrjevanje in ploskanje. Živio Povše!) Edino na narodni in krščanski podlagi je mogoče, da ohranimo naš rod, da bo ostalo slovansko Jadransko morje in da se naš narod ne raznarođi. Mi hočemo, da ostane naše ljudstvo slovensko narodno in krščansko. (Burno pritrjevanje.) Ko bi se narodi bolje učili zgodovine, bi znali, da še ni tako dolgo, ko se je volilo v naši ožji kranjski domovini po mestih in trgi nemško liberalno. Ali niso rešili časti našega naroda takrat v tistih časih naši duhovniki? (Burno pritrjevanje. Ploskanje.) Vsi se trudimo za narodno čast našega ljudstva in odločno odklanjam očitanje, kakor da mi nismo narodni. Sveta nam je in nam mora biti narodnost.

### Zaščitniki cele Slovenije.

V tistem plakatu, ki se je danes zableskal po ljubljanskih vogalih, se čita, da bo Ravnihar zaščitnik cele Slovenije. To se čita tako, kakor da bi mi že izvoljeni poslanci ne bili Slovenci. Vprašam, ali ni bila naša politika v državnem zboru zdrava? Kdo pa je ustvaril »Slovansko Unijo«? Ali je ni ustanovil naš »Slovenski klub« in načelnik naše stranke dr. Ivan Susteršič? (Živio dr. Susteršič!) Ali ni to čista slovanska politika, če mi združimo Jugoslovane, Čehe, Rusine in da branimo do zadnjega zdihljeva pravice Slovancev. Možje krščanskih strank so striprisk Nemcev v državnem zboru.

### Dr. Vinko Gregorič,

kandidat naše stranke v Ljubljani, je popolnoma prešinjen našega duha, kar kaže celo njegovo delo. Vedno je bil zvest naši sveti stvari. Prepričani smete biti, da bo res zastopal koristi bele Ljubljane. (Živio dr. Gregorič.)

daleč je že bil in je spel po polju. Takrat pa je tudi že zvonilo poldne. Hitela je Jelica v izbo. Pokleknila je spet pred podobo Matere božje in je molila gorko za srečno vrtnitev očeta in matere. Potem pa je šla k sosedovim. S predpasnikom si je zakrivala obraz, ko je stopala počasi po cesti, in bridko ihtieč je stopila k sosedovim. A ni mogla izpregovoriti besedice.

Kaj ti je, Jelica? Povej no, kaj ti je? Prigovarjali so ji sosedovi skrbno in prijazno. Jelici se je razvezal jezik, in ihtieč je pripovedovala:

»Šla je mati davi navsezgodaj v grad prosit za očeta. Čakam jo že veden, a mati se ne vrne, se ne vrne . . . Gorce solze so se ji vlike na novo po bledih licih. Sosedovi pa so stali nemno krog nje. Glave so povesili, kakor bi nekaj premišljevali. Napisled je dvignil sosed glavo, pa je pričel hoditi po sobi gori in dol.

»Gotovo jo je zaprl,« je mrmral sam s sabo. »Gotovo jo je zaprl. Pa kaj mu je storila? Sam Bog ve, kaj?«

Se dolgo je hodil sosed mirno gori in dol. Potem pa se je ustavil pred dekliko. Prijazno in skrbno ji je položil roko na glavo in jo je tolažil: »Ne jokaj, Jelica! Glej, mati se gotovo kmalu vrne. Najbrž se je zamudila kje, pa ne more domov. Ne jokaj, Jelica!«

In tudi soseda jo je tolažila: »Kar potolaži se, ptičica! Veš, pri nas boš ostala, dokler se ne vrneta oče in mati. Lepo ti bo tukaj in prijetno, ptičica.«

Šla je soseda v kuhinjo. Jelica se je

### Ravnihar bo izgubljen, če bo izvoljen.

Zdaj govorim nekoliko praktično. Odkrito povem, da je tak poslanec v državnem zboru izgubljen, ki nima zaslombe. Kaj bo pač mogel doseči ljubljanski poslanec, če bo sam. Če hoče biti poslanec izvoljen v kak važnejši odsek, imeti mora zaslombo, oporo v močni stranki. Te pa ne bo imel. (Burno pritrjevanje.)

### Kako se boriti proti draginji živil.

Zadnje čase se vedno hujskajo meščani proti kmetom. Ali je res treba ustvarjati umetno nasprotstvo med deželjo in mestom? Mestni poslanci naj bi privoščili, da se kmetu dobro godi, ker če se godi dobro kmetu, godi se tudi dobro meščanu, ki je, recite kar hočete, navezan na kmeta. (Tako je!) To dobro znajo drugod. Kot zgled navajam mogočni Berolin. Njegova okolica je peščena. Milijone in milijone sta žrtvovala mesto in država, da izpremenita peščeno berolinsko okolico v rodovitno zemljo, ker dobro znajo, da je dobro za meščana, če ima blizu kmeta, ki mu dobava živila. Dobro je pa tudi za kmeta, če ima odjemalca blizu. Zato bom kot predsednik »Kmetijske družbe« delal na to, da se ustanove v ljubljanski okolici produktivne zadruge, po katerih bo omogočeno, da se znižajo cene živilom v Ljubljani. (Burno pritrjevanje.)

Z hujskajočim pisarjenjem se ne bo odpravila draginja, ampak odpravila se bo z dejanjem. Sicer pa marsikdo vpije proti nam, a ko potrebuje pomoči, se pa obrne na nas. Ne maram bobnati, a to lahko rečem, da na stotine in stotine pisem sem že dobil kot državni in deželni poslanec, da pomagam tudi Ljubljancanom vseh slojev, kar sem tudi storil. Drugi pa le vpijejo, lažejo in hujskajo, ne store pa ničesar.

### Za ljubljanske hišne posestnike.

Hišne posestnike bele Ljubljane tarejo še druge skrbi. V Ljubljani smo prestali strašno nesrečo, potres. Potres smo že pozabili, a na hišah ljubljanskih hišnih posestnikov so ostali veliki dolgori. V prvi vrsti je dolžan ljubljanski poslanec, da skrbi za to, da se odpisajo državna posojila. Nekaj se je sicer že odpisalo in marsikateri stotisoči so pri teh odpisih tudi Povšetovo delo. (Živio Povše! Ploskanje.) Odpsi takih dolgov se pa dosežejo le v srečnih slučajih. Morebiti pride dan, da se bo dalo doseči, da se odpisne ta dolg, ki kakor raskrana mori ljubljanske hišne posestnike. Če so odpisali Galiciji pred leti 110 milijonov goldinarjev državnega dolga, zakaj bi se to ne moglo zgoditi tudi v beli Ljubljani. Mi dobro vemo in se zavedamo, kaj da je Sloveniji bela Ljubljana, da je osrčje Slovenije. A kaj more doseči nasprotnik zanjo, ko bo moral za vsako stvar nas prositi pomoči, ki se moramo umevno v prvi vrsti potegovati le za koristi svojih volilcev. Če bi bil pa izvoljen kandidat naše stranke dr. Vinko Gregorič, njemu ne bo treba prositi, ker kot član našega kluba v ugodnem trenutku ne bo prosil, da naj se naš klub potegne za odpis državnega poso-

jila, marveč bo odločno zahteval, da stavimo vladu ultimatum, kar se bo tudi zgodilo. Kot poslanec in kot deželni odbornik sem imel priliko, da sem zadobil upogled v razmere ljubljanskih hišnih posestnikov, in vem, da so zadolženi čez glavo. Zato so tudi tako draga stanovanja v Ljubljani. A če se doseže odpis državnega posojila, je gotovo, da se tudi na korist uradnika, delavca in obrtnika zniža stanarna. Kakor sem pa že naglašal, se to doseže le v ugodnem trenutku. Zdrav razum za gospodarske koristi Ljubljane zahteva, da bi prav vsi Ljubljancani sebi v korist volili našega kandidata dr. Gregoriča, ker liberalni ljubljanski državni poslanec, ki bo moral le prositi, ne bo prav nič dosegel. (Burno pritrjevanje.)

### Delo naše stranke za ljudstvo.

Nasprotniki grdo zabavljajo čez našo stranko. Vprašam samo, kdo je odpril na stežaj ljudstvu vhod v državni zbor, v deželno in občinsko zastopstvo? Ali ni to bila naša stranka? Ali niso to omogočile krščanske vrste. Liberalni naši nasprotniki niso imeli in ne bodo imeli dovolj razumevanja za socialna vprašanja.

### Stanovanjsko vprašanje.

Naši možje so pridno in marljivo sodelovali pri tisti postavi, po kateri se dovoli 225 milijonov kron za zgradbo delavskih hiš proti nizkim obrestim. Kaj so pa storili liberalci v Ljubljani za delavske hiše. Obetali so jih, sklepali, a še danes nobena ne stoji. (Pritrjevanje. Tako je!)

### Starostno zavarovanje.

Zgodovina uči, da se predvsem vzvzemajo za starostno zavarovanje možje, ki jih preveva krščansko prepričanje. Pred 31 leti sem že, ko na to tudi na Kranjskem nihče mislil ni, kot mlad poslanec v goriškem deželnem zboru stavljal predlog za starostno zavarovanje. Rekli so mi, da sem fantast. Starostno zavarovanje je potrebno in pravčno. Ko delavec onemore, ga vržejo kot izžeto limono na cesto. Ali ni to žalostno? Krščanska misei nam narekava, da smo dolžni skrbeti zanj. Naša stranka je lahko ponosna, ker je eden prvih delavcev v odseku, kjer so razpravljali o tej postavi, bil naš Ev. Janez Krek. (Živio dr. Krek!) In vsi poslanci tudi nam nasprotnih strank so mi začudeno pripovedovali, da je dr. Krek personificiran sociolog. (Pritrjevanje.) Med tem ko so nas nasprotniki grdili, psovali, zasmehovali, so naši možje delali za svoje volilce. Če bo prišel tudi iz bele Ljubljane naš kandidat v državni zbor, bomo tudi delali zanje, kakor delamo za vse svoje volilce.

In vi, možje volilci! Glejte, da ostane Ljubljana bela, narodna in krščanska. V interesu Ljubljane same bi pa vsem ljubljanskim volilcem svetoval: Izberite kot državnega poslanca moža iz naših vrst, ker to vam veleva zdrav razum in skrb, da bo Ljubljana procvičata! (Živahno odobravanje. Ploskanje. Živio Povše! Velikansko navdušenje.)

Ko sta še kratko govorila Moškerc in Zabavnik, zaključi predsednik lepo uspelo zborovanje z živo-klici komerčnemu svetniku poslancu Povšetu in

stisnila pri mizi v kot in je strmela tihom predse. Stari sosed in njegov najstarejši sin pa sta stopila k oknu in sta ugibala, kam je izginila Breznikica.

»Zaprli jo je, gotovo jo je zaprl,« je dejal tihom star sosed, da bi ga Jelica ne slišala. »Mogoče je rekla v svoji razburjenosti grajsčaku trdo besedo. Pa se je razljutil in jo je vrgel v ječo.«

Mladi in močni fant, sosedov najstarejši sin, se je ozrl na Jelico s sočutnim pogledom. »Uboga sirota, kaj bo počela zdaj?« je rekel. »In živila, kdo jo bo opravljala? Gotovo je lačna od včeraj. Oče, ali slišite, kako muka je kratev?«

Skozi odprtia okna se je čulo prav natanko mukanje lačne živine, ki je čakača že od včeraj zaman na klajo. — »Uboga živila!« je vzdihnil sosed. »Veš, Tone, ne kaže drugača, kakor da greš tja in jo nakrmiš. Veš, v nesreči se je treba izkazati pravega, resničnega prijatelja. Kaj veš, mogoče se zna tudi nam pripetiti kaj takega.«

Pokimal je Tone z glavo in se je obrnil k Jelici. Marjanica, dvanaštletna sosedova hčerka in mali Inček sta prisledila k Jelici in sta ji govorila kratkočasne reči. Jelica ju je poslušala, a ni se nasmehnila. Oj, tako veliko žalost je imela v srcu in tako bridke skrbi! Pa bi se mogla smejeti?

»Veš, Jelica, pri nas boš ostala,« je kramljal Inček. »Mati in oče sta rekla tako. Pa bo lepo pri nas. Veš, tam na vrtu se bova igrala. Joj, tako lepega konjička imam. Pravijo, da je lesen, a vendar skače ravno tako kot pravi

konj. Na vrtu ga imam v hlevcu, ki sem ga sezidal sam.«

Ponosno je pravil Inček o konjičku in o lepem hlevcu na vrtu. Poslušala ga je Jelica, pa se mu je nasmehnila. Gledal je Tone vse to; potem pa se je obrnil k očetu in mu je rekel: »Oče, pojdi, pojdite ne po kosilu malo poizvedovat, kaj se je zgodilo s sosedom. Kak grajski hlapec bo gotovo vedel.«

Prikimal je oče. Takrat pa je prisnela soseda kosilo na mizo. Tudi Jelici je stisnila žlico v roko. Pokrijali so se in gospodar je molil molitev naprej. Pobožno so mu odgovarjali otroci, žena in Jelica. Potem pa so zajeli. Jelica ni mogla v svoji veliki žalosti dosti jesti. Zaman so ji prigovarjali sosedovi s prijaznimi besedami; Jelici ni dišalo. Stisnila se je nazaj v kot in je strmela nemo predse.

Tone je pogledal enkrat skozi okno, ker je čul prihajajoče korake. »Oče, glejte, grajski hlapec Blaž gre mimo,« je zaklical in stopil naglo k odprtemu oknu. »He, Blaž, stopi no malo bliže!«

Tone je ustavil in je stopil pod okno. »Da si mi zdrav, Tone!« je pozdravil. »Kaj hočeš?«

»Glej, Blaž,« je govoril Tone prijazno,

kandidatu S. L. S. dr. Vinku Gregoriču. Po shodu se je pa gospod poslanec Povše še več časa razgovarjal z navočimi volilci S. L. S. in jih bodril za navdušeno agitacijo ob ljubljanski ožji volitvi za kandidata S. L. S.: dr. Vinko Gregorič, zdravnik v Ljubljani.

## Volivni boj na Štajerskem.

Vse, kar je liberalnega, gre v boj za »konserativca« Ploja. Tudi ljubljanski liberalci so priskočili Plojevem na pomoč in so poslali dična »konserativca« Pustoslemška in neizogibnega tržnega nadzornika Ribnikarja (!) agitirat v Plojev volilni okraj. Zdaj bo menda tudi zadnjemu prijatelju Plojevemu jasno, kakega kalibra je ta ljubljeneč liberalcev.

Za včerajšnji dan je sklicala Kmečka zveza shode po večini občin Plojevega volilnega okraja. Teh shodov se je Plojeva stranka ustrašila in je brzsklenila volilni maneuver, ki nam kaže Ploja vsega, kakršen je.

Dr. Lampe je imel napovedan shod v glavnem trdnjavni Plojevcem pri Sveti Marjeti niže Ptuja. Plojev urednik Vesnjak je prišel k dr. Lampetu ob petih zjutraj in prinesel pisano izjavo, da je **dr. Ploj odstopil od kandidature** in da pozivlje vse volilce, naj ostanejo doma ali oddajo prazne glasovnice. Vesnjak je izjavil, da se je to sklenilo prejšnji večer ob 10. uri ponoči v Mariboru in je dal častno besedo, da je popolnoma resnična ta izjava, ki se naj takoj pred cerkvijo ljudstvu naznani. Hkrati je pa prosil dr. Lampeta, da naj opusti shod. Dr. Lampe je izjavil, da je čisto prav, če je dr. Ploj odstopil, da se pa napovedani shodi morajo po programu vršiti.

Shod, ki se je nato vršil pri Hrovatu, je bil jako buren, ker so ga hoteli Plujeveci — tako se zovejo — razbiti. Tisti, ki so agitirali najbolj za Zadravca, ko je Kmečka zveza kandidirala dr. Ploja, so zdaj najhujši agitatorji za Ploja proti Brenčiču. Shod, ki je trajal skoraj tri ure, je bil večkrat na tem, da bi bil razbit, a Brenčičevi volilci, videni nasilnost Plujevcem, so krepko vztrajali, tako da so zapustili Plujeveci zborovanje in so potem pristaši Kmečke zvezze zborovali mirno naprej. Plujeveci so se rotili, da bodo volili Ploja vključ vsemu.

**Zato so pa naši sklenili, da brez ozira na vesti o Plojevem odstopu, katerim po sedanjem obnašanju dr. Ploja itak ni mnogo zaupati, dvignejo vse sile za Brenčiča, ki mora biti izvoljen.**

Sicer bi bilo možno, da bi se naši somišljeniki čutili varne in bi izstali od volitev, nato bi bil pa Ploj voljen, ki bi gotovo v tem slučaju takoj na svoj »odstop« pozabil.

Na drugih zborovališčih se o odstopu dr. Ploja ni nič vedelo, ampak so Plojevcji prišli motit shode in bodo svojega značajnega ljubljence gotovo volili. To obnašanje Plojeve stranke bo pač odprlo oči vsem in vse pristaše Kmečke zvezze utrdilo v prepričanju, da ljudje Plojevega značaja ne spadajo na javna mesta v politiki, najmanj pa smejo biti zastopniki našega ljudstva.

Štajercijanci so izdali parolo: Vzdržati se volitev ali oddati bele glasovnice. Ker so Plojevcji računali na pomoč Štajercijancev, jih je ta parola potlačila. Sicer se pa ne ve, kaj Štajercijanci zadnji hip ukrenejo. Naši somišljeniki naj na vsak način spravijo vse naše na volišče!

Vsekako je ta volilna borba kako dobro vplivala v ormoško - ptujskem okraju. S šušmarijo Plojeve politike je dobil pa udarec tudi ves liberalizem, ki se je sramežljivo skrival za njo.

## Ožje volitve v Pulju.

Z največjo napetostjo gleda danes vsa Istra na izid ožje volitve v Pulju. Kako tudi ne, saj se ima v torek odločiti, ali bo Pulj zastopal v državnem zboru Slovan ali vodja laške irentente, ki odreka Hrvatom in Slovencem vsako pravo v narodnem in gospodarskem oziru. Boj bo hud. O tem priča agitacija obeh strank. Laški liberalci dobro vedo, da jim teče voda v grlo, ker lahko zgubijo v Istri mandat, o katerem vedno vpijejo, da je izključno njihova posest. Lahi se poslužujejo vseh dopustnih in nedopustnih sredstev, da odvrnejo še v zadnjem trenutku od sebe katastrofo, katera jim preti z izgubo puljskega mandata. Govori se z vso gotovostjo, da so odločili 50.000 K za volilno bitko v torek in da skušajo kolikor največ mogoče glasov pokupiti. Ze samo to kaže dovolj, v kakšni veliki stiski se nahajajo. Iredenta, katera se je pred volitvami na viden in ločila od dr. Rizzija, dela sedaj s polnim parom, da mu ohrani, kar mu je mogeče še ohraniti. Na hrvaški strani

## Velospoštovani gg. državnozborski volivci v Ljubljani!

Kdor želi, da bodo vsi sloji ljubljanskega prebivalstva v državnem zboru resnično in vspešno zastopani, naj pri ožji volitvi v torek dne 20. t. m. odda glasovnico:

# dr. Vinko Gregorič združnik v Ljubljani.

## Ljubljanski volivni odbor S. L. S.

Se je ukrenilo vse, kar je mogoče, da bo prišel zadnji volilec na volišče. Agitacija je na obeh straneh naravnost velikanska. Če bodo storili vsi hrvaški in slovenski volilci svojo dolžnost, in če se bodo socialni demokrati držali izdane parole, vzdržati se glasovanja, potem je toliko kot gotovo, da prodere hrvaški kandidat dr. Laginja in politična smrt dr. Rizzija je neizogibna. Žalibog, da se na puljske socialne demokrate ni popolnoma zanesti; o tem pričajo državnozborske volitve leta 1907, ko je večina socialnih demokratov v zadnjem trenutku proti sklepu njihovega vodstva glasovala za dr. Rizzija in mu tako pripomogla v ožji volitvi do zmage. Danes je v Pulju situacija natančno taka, kakor je bila leta 1907. Če se bodo socialni demokrati pokorili vodstvu, je zmaga dr. Laginje gotova.

## Dnevne novice.

+ **Vollna zdihovanja »Slovenskega Naroda«** so pred ožjimi volitvami res tako konfuzna, da se je čuditi, kako jih more slovenska inteligencija prenesti. Celo izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je v »Narodu« priobčil dolgovzni oklic, ki jako široko besedno govoril o svobodomiselnstvu, tega pa ne pove, da je svobodomiselnstvo »Narodove« vrste na Dunaju dobiло samo en mandat, ki je borzijance veljal 200.000 kron, vse drugo je pa korakalo proti liberalizmu, ker za liberalno stranko si vendar »Narod« socialno demokracijo ne bo upal proglašati. Take stranke kot je »Narodova«, so povsod sramotno propadle in ljudstvo jih meče med staro šaro, ker jih ni druga kot **hinačina**. Ni je bolj **nazadnjake**, bolj **teroristične** stranke kot je naša liberalna stranka. To lahko priča mestno delavstvo in Predovičevi vovovi, v katerih so vlačili odvisne volilce za Hribarja na volišče. In ta stranka vpije, če se njenemu terorizmu hoče krepko stopiti na prste! In kako je ta stranka svoj »napredek« in svoje gospodarstvo pokazala na mestnem magistratu. **Ves mestni voz bi se bil ustavljen, če bi deželni zbor ne bil dovolil mestni občini naprošenega štirimiliionskega posojila. O tem milijonskem posojilu, ki naj bi mašilo luknje na magistratu in ki je za ljubljanske gospodarske razmere res ogromno breme,** naj govore tisti liberalni agitatorji a la Ribnikar, ki so si preskrbeli magistratne mastne plače! **Šest milijonov kron dolga** vpije v Ljubljani, kje, kako in kedaj jih bodo morali plačati ljubljanski davkopalčevalci za modrosti liberalne stranke na magistratu. Se nekaj časa naj bi liberalna klika imela gospodarstvo na magistratu in bilo bi to res — **smrt in pogin Ljubljane**, »smrt zavednemu ljubljanskemu prebivalstvu.« Liberalno vpije ne bo prikrito resničnega položaja. Vsak dan se Ljubljjančanje bolj osamosvojujejo, vsak dan bolj mislijo s svojo pametjo in ne s pametjo liberalnih časnikarskih zavijačev. »Narodovo« volilno zdihovanje je torej precej razumljivo, njegova razburjenost je umljiva, kajti na Stajerskem bo padel tudi hofrat Ploj in »Naroda« je strah, da bi tudi Ljubljana se otresla svojih dosedanjih nazadnjaških, ošabnih jerobov in da bi svobodno zadihala!

+ **»Slovenski Narod« o dr. Ravnharju.** »Slovenski Narod« se je povzpel v soboto do trditve, da je izdajica naroda, kdor ne voli dr. Ravnharja itd. Mi nočemo psovati po »Narodovi« maniri, temveč ga zavrniti z njegovimi lastnimi besedami. »Narod« z dne 28. februarja 1908: »Neverjetna je predrznost, s katero se upa na nemčurško-klerikalne stroške izhajajoča »Nova Doba« hvaliti dr. Ravnharja kot dela vnega moža. **Kdaj in kje je dr. Ravnhar že kaj storil?** Kraljestvo ti stemu, ki nam zna navesti le en s am slučaj. Žive dni ni dr. Ravnhar nicensar drugega delal, kakor priprav-

ljali tla svoji sicer brezpo-membni osebici. Vsakega resnega dela se je skrbno izogibal. — »Sramota, škandal, da se zavzema za predsednika »Slovenske sokolske zveze« nemški »Turnverein«. Slov. narodni volilci, ali morete Vi voliti takšnega kandidata, ki je obenem kandidat nemškega »Turnvereina«? Nekateri menijo, da smo si vest, da je dr. Ravnhar dne 3. t. m. v nemški kazini v Ljubljani konferiral z voditeljem ljubljanskih Nemcevin nemčurjev dr. Egerjem v agitacijske svrhe izmisli. Pa ni tako. Pod prisego pred sodnijo lahko izpričamo, da je to čista resnica. In poleg dr. Egerja so v dr. Ravnharjevi družbi sedeli znani »maherje« ljubljanske kazinotske družbe: dr. Janeschitz in A. Kaiser, ki morejo našo trditev istotako pod prisego potrditi. — Ali je dr. Ravnhar to storil, potem se ne sme izdajati za odličnega narodnega radikalca, če pa tega ni storil, potem je »Narod« legal in dr. Ravnhar bi se moral od takih ljudi s studom obrniti. Volilci, volite dr. Vinko Gregoriča!

+ **Shod S. L. S.** se je vršil včeraj dopoldne v Koprivi na Krasu. Ker so Gregorinovi z divjim kričanjem in surovostjo preprečili zborovanje v gostilni, se je nato vršil lep shod v župnišču, na katerem je govoril dr. Božič.

+ **Za izobrazbo.** V nedeljo se je na Črnučah blagoslovil temeljni kamen za novi Društveni dom. Vlč. prof. Pengov je v svojem temeljitem govoru dokazal, kaj je prvo izobraž. društvo, katoliška cerkev, storila za izobrazbo človeštva. Na temelju krščanske resnice naj tudi Izobraževalno društvo na Črnučah deluje za izobrazbo in napreddek vrlih Črnučanov. — V Šinkovem turnu pri Vodicah se je ustanovilo včeraj slov. izobraževalno društvo ob velikem zanimanju. Pristopilo je takoj nad 30 članov, povečini moških. Takoj po občnem zboru je vprizorilo novo društvo dve igri »Kmet Herod« in »Pri gošodi«, ki sta nepričakovano dobro uspeli in se v nedeljo zopet na splošno željo ponovita. Novemu društvu želimo najlepših uspehov, možem pa, zlasti odbornikom, veliko svetega navdušenja in požrtvovalnosti.

+ **Sankcionirane kranjske postave.** Cesar je potrdil po kranjskem deželnem zboru sklenjene postave o ureditvi strug Gradaščice in Iške.

+ **Na razna vprašanja z dežele odgovarjam, da se bo vršil veliki koncert »Ljubljane« prihodno nedeljo dne 25. t. m. ob 5. uri, oziroma četrtek na 6. uro popoldne,** kar je posebno primerno z ozirom na železniške zveze in z ozirom na ljubljansko okolico. Po koncertu je komerz. Upamo, da pozdravimo pri tej prireditvi mnogo dragih gostov!

+ **Iz tržaške policijske službe.** Bivši poročnik Oton Mayer je imenovan za provizoričnega redarskega revirskega nadzornika v Trstu.

+ **Ključavniličarski pomočniki v Zagrebu stavkajo,** ker jim delodajalcii niso hoteli zvišati plač in priznati več drugih zahtev.

+ **Izvanredna lovška sreča.** V nedeljo, dne 18. t. m., ob pol 4. uri zjutraj je ustrelil v bližini Brbovca okraj Kočevje Alojzij Pogorelc, železniški čuvaj na Mrtvici pri Stari Cerkvi lepega jelena. Žival tehta nad 200 kg.

+ **Slovenka umrla v Ameriki.** Umrla je v Jolietu ga. Frančiška Muhič, rojena Kovačič, doma iz Bločic pri Grahomu na Notranjskem, starca okoli 38 let. Poleg soproga g. Jerneja Muhiča zapušča šestero otrok v starosti od 5 do 16 let. V Ameriki je bivala kakih 12 let.

+ **»Piščalka« v Št. Rupertu.** Nadučitelj Lunaček nam piše, da ni pred-

sednik »Piščalka« in ne njen ud. Da ni predsednik, lojalno popravljam, da pa je bil ud do 4. junija, nam zatrjuje naš poročevalec. Predsednik »Piščalka« pa je bil dosedaj učitelj Grčav, ki pa se je ustrašil in oddal predsedništvo tega »kulturnega« društva šuštarju Prahu. Vsled sodrge, ki se zbira v »Piščalki« in ki nadleguje ponoči in podnevi pošlene ljudi z godbo na piščalko, so se liberalni učitelji prestrašili in hočejo utajiti vsako zvezo s tem mobom, ki so ga sami vzgojili. Bomo poskrbeli, da se jim strah še poveča.

## Ljubljanske novice.

lj Agitacijski lokal S. L. S. so isti, kakor pri volitvi dne 13. t. m., samo agitacijski lokal za Trnovo-Krakovo bode jutri pri gospodu Zalarju, posetniku, Cerkvena ulica št. 11, ne pri Repniku.

lj **Vollini shod S. L. S.** je bil v soboto zvečer v gostilni pri Lovšinu v Gradišču. Gostilniški prostori so bili nabasano polni. Predsedoval je shodu gospod Jeram, ki je pozdravil došlega kandidata S. L. S. dr. Vinko Gregoriča, katerega so zborovalci sprejeli z burnimi ovacijami. Gospod dr. Vinko Gregorič je v svojem programem govoru razvijal misli o ljudskem delu v parlamentu, zlasti o davčni preosnovi, o izobrazbi in zdravstvenem vprašanju. Zborovalci so sprejeli njegova izvajanja z živahnim odobravanjem na znanje. Za njim je govoril ravnatelj Bogumil Remec, ki je primerno osmešil vpitje o liberalnih »zmagah« ter pozival navzoče somišljenike S. L. S., naj zastavijo vse moči, da zmaga kandidat dr. Vinko Gregorič, ker le v tem slučaju se morejo ustvariti v Ljubljani razmere, ki bodo v korist mestu. Liberalci naj le vpijejo o svojih »zmagah« in »napredku«, v tem vpitju jih bo sila V. L. S. uničila in na razvalinah liberalne stranke bo mogočno zavrhala zastava V. S. L. Gospod Jeram se je zahvalil govornikoma za njihova krasna in temeljita izvajanja ter je, ker se nihče ni več oglasil k besedi, zaključil številno obiskani shod med živahnimi ovacijami kandidatu dr. Vinko Gregoriču.

lj **Vollini shod S. L. S.** je bil v gostilni Tonih na Tržaški cesti kako dobro obiskan. Tudi v tem okraju krepko napreduje S. L. S. Naprej!

lj **Kandidat S. L. S. dr. Gregorič na Barju.** Včeraj v nedeljo popoldne je priredil kandidat S. L. S. g. dr. Gregorič dva javna shoda, in sicer enega v Črnuči, drugega pa na Ilovicu. Oba shoda sta bila izvanredno dobro obiskana. Gosp. dr. Gregorič je na obeh shodih razvил program S. L. S., zlasti pa je poudarjal razmerje barjanov do S. L. S. in pa, kaj je dosedaj S. L. S. za barjane že vse storila. Gosp. kandidat je zlasti poudarjal, da bode, v slučaju, da bo izvoljen, vplival, da se hujskajoče razmere ublaže in da je treba delati na to, da stan proti drugim stanom ne bo hujskal. Poudarjal je gosp. kandidat, da je to hujskanje vprizorjeno od gotove strani. Treba je, da se barjanom pomaga v prvi vrsti na ta način, da se njihova zemlja zboljša. Barje se je začelo izsuševati; ko bo to gotovo, bo treba misliti, kako produktivnost zemlje na barju pomnožiti. Gosp. kandidat je konečno oblijubil, da bo, ako bo izvoljen poslancem, vedno v stiku z svojimi volilci. Burno odobravanje je sledilo tem besedam. — Obč. svetnik g. Jevc iz Črne vasi je potem toplo priporočal kandidaturo g. dr. Gregoriča. Navedel je njegove vrline in pozval vse navzoče, naj v torek 20. t. m. pri ožji volitvi pridno agitirajo za izvolitev g. primarija dr. Gregoriča.

lj **Kako psujejo liberalci svoje najzvestejše pristaše.** Liberalci so izdali nedavno nek vezan papir, ki nosi bobneč napis: »Kam gre denar naših davkoplačevalcev« in s katerim so hoteli vplivali na volitve na deželi z raznimi zavijanjimi in lažmi, katere smo že na shodih pobili. Nas pa zanima, kaj piše ta brošura o tistem **uradništvu**, ki vedno caplja za liberalci. Nismo verovali svojim očem, ko smo čitali, kako tu liberalci psujejo svoje najzvestejše oprode: uradništvo. Res, nehvaležnost je plačilo liberalcev liberalnim uradnikom. O avstrijskem uradništvu piše liberalna brošura, »da je ogromen in nenasitljiv moloh!« Naraščanje izdatkov (ob sedanji draginji!) za državne nastavljence označuje kot veliko zlo! Nič pa ne obsoja povisjanja advokatskih tarifov. Liberalci v tej svoji brošuri grajajo, ker zahtevajo uradniki na svojih velikih zborovanjih časovni avanzma, službeno pragmatiko itd. in milostno izjavljajo, da so le deloma upravičene uradniške zahteve. Tako se liberalci, kadar jim kaže, sami norčujejo iz uradništva in potem bodo, kadar jim bo kazalo, pisali, da mi hujskamo pro-

ti uradništvu. Nam je seveda prav, če se liberalci psujejo med seboj. — Vseslovenska Ljudska Stranka pa koraka ponosno po s voji poti.

Ij **Ljubljanski Nemci za liberalno stranko**. Ljubljanski Nemci razglašajo, da so sklenili na sobotnem volilskem shodu oddati pri jutrišnji ožji volitvi v Ljubljani prazne glasovnice. Gleda na razmerje glasov pri glavnih volitvih pomenja ta sklep ljubljanskih Nemcev dragoceno podporo liberalnemu kandidatu. Kako že pravi Nemec? »Alte Liebe rostet nicht.« Želimo obilo sreče — **In zabeležimo za arhiv Slovenske Ljudske Stranke!** — Vsi Slovenci na noge za vseslovenskega kandidata dr. Vinko Gregoriča!

Ij **Socialnodemokraška stranka za liberalnega kandidata dr. Ravnharja**. Izvrševalni odbor socialno demokratične stranke, gre, kakor pozivlje današnje njegovo glasilo, reševat liberalnega kandidata dr. Ravnharja, pristaša skrajno protljudske liberalne stranke, ki je stala v najhujšem boju proti splošni in enaki volilni pravici in ki je imela za delavstvo vedno le psovke. Kakor vselej, gredo socialno demokraški voditelji tudi to pot reševat liberalce. In to se imenuje stranka delavcev. Delavci naj si take prijatelje dobro ogledajo! Skrajni čas je, da se delavci takih prijateljev in »voditeljev« definitivno odresejo. **Vsi zavedni volivci, na volišču za ljudskega kandidata dr. Vinka Gregoriča!**

Ij **V Ljubljani in drugod. — V produk našim liberalcem**. Dr. Lampe je te dni na volilnem shodu med drugim tudi tole povedal: Važno vprašanje je, kako priti do vodnih in motornih sil. Ko se je zastopstvo naše dežele začelo zanimati za to, kako poceniti obrtniku motorne sile, da bi cenejše izdeloval, je povabil dež. glavar k tozadnevnji seji tudi ljubljanskega župana in občinski svet. In ljubljanski župan in občinski svet se temu povabilu sploh nista odzvala. (Sramota!) Tako je skrbel ljubljanski liberalni župan in občinski svet za ljubljanske davkoplačevalce. (Sramota.) — Pred dnevi sem se mudil 10 dni v Italiji, v Lombardiji. Naznani sem prej milanskemu županu, da pridemo. In ko smo prišli v Milan z drugimi zastopniki dežele, so nas sijajno sprejeli z županom na čelu, dali nam vse na razpolago ter nam razkazovali njihove vodne naprave po Lombardiji. Tako so storili tuji v Italiji. Ljubljanski župan pa se niti zmenil ni, ko ga je povabil deželni glavar k posvetovanju v prid ljubljanskemu mestu. (Sramota.) Liberalci niti svojih koristi več ne umevajo. In skrbi moramo zato, da zginejo s površja, ker pameten človek se ne more pustiti vladati od takih ljudi. (Živahnoprjevanje.)

Ij **Volilni maneuver na Barju**. Kadarkoli se bližajo kake volitve v Ljubljani, vselej prične liberalna stranka pri barjanih agitirati z raznimi podporami. Pri tem liberalni stranki zvesto pomaga njihov oproda Črnoagorj, učitelj na Barju. Tako so jo tudi sedaj »pogruntali« in Barjani so bili povabljeni v šolo od 3. do 6. ure popoldne, da se pogovorijo o povodnjih, toči itd. S tem so misili preprečiti naša dva shoda v Črni vasi in Ilovici, ali vsaj vplivati, da bi bila udeležba kolikor mogoče majhna. Vendar barjani že poznajo te liberalne »finte« in se niso liberalnim nakanam vsečli, marveč so prišli rajše na naše shode. Zato pa je liberalna družina ljubljanskih agitatorjev tem hujše razgrajala pri »Mokarju«. Seveda se je vsa stvar o liberalnih obljudbah na shodih pojasnila in barjani so bili soglasnega mnenja, da kolikor pride v našo deželo podporo, bodisi po povodnjih ali toči, izposluje to edino le poslanici S. L. S.

Resno besedo pa nam je izpregovoriti radi nadučitelja Črnoagorja.

Tega moža je Hribar postavil za zaupnika magistratovega na Barju.

Pri vsaki volitvi pa pokaže, kako razume nepri-

stranstvo in agitira za liberalce z raznimi »manevri«, katerega je tudi včeraj poizkusil vprizoriti. Odločno zahtevamo na Barju drugega moža za zaupnika magistratovega!

Ij **Železničarji volilci!** Na predvečer bitke še enkrat se obračamo do Vas, da storite svojo dolžnost, da postane Ljubljana res napredno mesto. Ali ste že računali, kaj ste vi železničarji v Ljubljani? Vsi Vaši skoraj pol-drug milijon znašajoči dohodki gredo v roke ljubljanskih hišnih posestnikov, trgovcev in obrtnikov. Vi imate torej velik del interesa na tem, kako naj bo Ljubljana pri zakonodaji zastopana. Ako volite za poslanca moža, ki bo osamljen, Vam pač ne more nič pomagati. Ako volite moža, ki je nasprotnik vseh drugih državnih poslancev lepe naše domovine, je pač umevno, da ne bo našel pri teh nobene opore. Vaši

glasovi so torej, ako jih oddaste liberalnemu kandidatu, zavrnjeni. Vi pa ostanete nezastopani, nikogar ne bo, ki bi se zavzel za Vaše koristi. Drugače pa je, ako volite in izvolite moža, ki že kot oseba, posebno pa kot pristaš vladajoče S. L. S. jamči, da bo delal za naš splošni dobrobit. Otresite se vseh predsedkov in pripoznajte, da so možje v taboru S. L. S. resni prijatelji ljudstva; vsaj mnogi od Vas se je imel že prilik o resnici teh besed sam pri sebi prepričati, ne dajte se od stranke, ki nima danes prav nobenega pomena več, zapeljavati ter volite jutri, dne 20. t. m. kandidata S. L. S., ki je dr. Vinko Gregorič, zdravnik v Ljubljani.

Ij **Liberalna olika**. Ko se je včeraj peljal kandidat S. L. S., gospod dr. Gregorič na shod v Črno vas, je bil zbran pri »Mokarju« cvet agitatorjev liberalne stranke. Ko se je voz mimo pripeljal, so seveda zagnali hruški krik, seveda ni manjkalo tudi žvižganja. Barjanom na čast pa moramo povedati, da ni bilo niti enega vmes, marveč, kakor že rečeno, sam »cvet liberalnih agitatorjev. G. dr. Ravnhar je pa lahko ponosen na svoje agitatorje a la »Škarja« in tiste ljudi, ki so pripeljali v soboto pod Golovec v Hradeckega vas k Anžiju ter nameravali delati zgago in ondi onemogočiti naš shod. Naši se v surovosti niso hoteli spuščati in so te nakane preprečili s tem, da so liberalne olikance pustili same in se z volilci pogovorili radi ceste z dr. Gregoričem drugod. In to je bil glavni namen. G. Planinšek je bil te dni od nekega liberalca napaden pred »Ribičem«, v »Narodu« je pa radi tega še opovan in oblagan, da je on bil napadalec. Res, gnusno je orožje liberalne stranke! To so res lepi pojavi, proti katerim je treba nastopiti z glasovnico v roki vsakemu, ki mu je kaj na časti in ugledu Ljubljane.

Ij **Mama Trškanova in deželna bolnica**. Ker manjka liberalcem dežarja, s čimur edino znajo delati volitve, je prišla Trškanova mama celo v bolnico prosjačit k zdravnikom za narodne namene. Vodil je Trškanovo mama g. dr. Ipavec, kateremu častitamo k taki izredni vnemi za liberalno stranko.

Ij **Javno vprašanje**. C. kr. vladni svetnik Lascahn je izdal strogi ukaz, da se ne smejo mestni uslužbenci vitiati v volitve. Znani »Zanček« pa razdeluje glasovnice v mestni stražnici za liberalno stranko, isto tako dela znani Magister, ki je uslužbencem zagrozil, da brez njegove vedenosti ne smejo voliti. To vest beležimo brez komentara in pričakujemo, da se bo od merodajne strani temu odpomoglo.

Ij **Zbor »Ljubljane«** vadi danes, na kar opozarjam posebno one člane in članice, ki so bili v soboto zadržani. — Zborovodja.

Ij **Ljubljanski divizionar** podmaršal Kusmanek je odpotoval v Poreč, Rovinj, Bazovico, Sežano, Koper in v Trst. Stacijsko poveljstvo je zato prevezel generalni major Ljudevit Koenen, tekoče posle 28. pehotne divizije pa polkovnik Jurij Marjanović.

Ij **Artillerijski polk št. 7** odrine dne 19. julija k strelnim vajam v Krško, v Ljubljano se povrne dne 10. avgusta.

Ij **Radi goljufij pri »Glavni posojilnici obošojenega liberalnega kolo-vodjo dr. Hudnika** liberalci silno pomilujejo. Tolikega sočutja nimajo z osleparjenimi ubogimi žrtvami »Glavne« posojilnice kot z dr. Hudnikom. Ko je pa časih imel pred seboj dr. Hudnik ljudi, katerih bi se bil lahko usmilil, pa ni imel srca. Žrtev dr. Hudnikove pisarne je bil na primer njegov solicitor Zarli. Poneveril mu je 1000 K in je bil radi tega obsojen na pet let težke ječe ter je v ječi drugo leto umrl. Vsoto pa je Zarli povrnil dr. Hudnik takoj po obsodbi. Dobri Hudnik tu ni napravil nikakega koraka za svojo žrtev, ki je zapuščal ženo in male otročiče. Dr. Hudnikova druga žrtev je bil solicitator Kronovič, ki mu je poneveril 200 kron, dr. Hudnik mu je grozil, da mu napravi isto kot Zarliju. Kronovič se je pred ovadbo in na grožnjo sedanjega poštenjaka dr. Hudnika ustrelil. Okolu dr. Hudnika so se torej že od nekdaj zbirale nesrečne žrtve.

Ij **Zopet žrtev Ljubljance**. Pogreša se od 16. t. m. predilnični uradnik gosp. Viljem Paulin je v domnevati, da je po nesreči zašel bržkone v Ljubljano in izginil pod valovi. G. Paulin je rojen 1858. leta, je bolj majhen, ima rmenkaste brke ter je bil sivo oblečen. Pri sebi je imel srebreno uro z verižico iz novega zlata in zlat poročni prstan. Komur je o pogrešanem kaj znanega, naj to čimpreje prijaviti policiji.

Ij **Noč ima svojo moč**. V soboto je delavec Alojzij Lekša popival po raznih gostilnah s tremi svojimi prijatelji. Ko

so prišli na Sv. Jakoba trg, so se med seboj stepli. Lekše je pri tepežu zadobil na glavi znatne telesne poškodbe. Zadeva se bode obravnavala pred sodiščem.

Ij **Čegava je ura?** V soboto sta prišla v Koserjevo trgovino v Kolodvorški ulici prodajat dva mlada dečka srebrno uro z verižico in bi jo bila dala rada tudi za 40 vin. Ker se je pa trgovcu nastavljeni gosp. Andreju Matku zadeva dozdevala sumljiva, je uro pridržal, zadevo pa javil policiji. Kdor uro pogreša, naj se čimpreje zglaši pri policiji.

Ij **Po amerikansko**. Sinoč je prišel v neko gostilno v Cerkveni ulici nek Dolenjec, ki je bil dosedaj v Ameriki. Poklical je več pijače in z njem pogostil svoje prijatelje. Ko je bilo treba plačati, je vrgel na mizo mnogo denarja, a potegnil tudi iz žepa samokrest dejal: »Mojega denarja ne bo nihče jemal z mize.« Ker je bil možakar precej vinjen, so poklicali stražnika, da je napravil red.

Ij **Umrli so v Ljubljani**: Josipina Hudabiunigg, hišna posestnica, 76 let. — Viktor Močilnikar, delavčev sin, 4 leta. — Anton Rupnik, čevljar, 70 let. — Zorka Svetličič, učiteljska kandidatinja, 20 let. — Ivana Potrato, prodajalka kruha, 65 let. — Anton Kozlevčar, železn. višji evident, 50 let, Bleiweisova cesta 18. — Engelhilde Krisper, zasebnica, 78 let. — Fran Šuler, zasebnik, 50 let. — Peter Dimnik, poljski delavec, 38 let. — Angela Bučar, krojačeva hči, 3 leta.

Ij **Nagloma je umrl gostilničar na Bregu**, g. Ivan Slobodnik, star 74 let.

### Telefonska in brzojavna poročila.

#### LAŽNJIVA VEST.

**Maribor**, 19. junija. Danes čitamo v graškem listu »Morgen Zeitung« vest, da je naša stranka, oziroma Brenčič sklenil kompromis s Štajercijanci. Ta vest je od prve do zadnje črke **zlagana**, z očividnim namenom, očrtniti našo stranko in njenega kandidata pred slovenskim ljudstvom. **Pooblaščamo pričaške, da imenujejo vsakega lažnika**, ki bi o stranki ali kandidatu širil take vesti.

#### SHODI V ORMOŠKO-PTUJSKEM OKRAJU.

**Ptuj**, 19. junija. Včeraj je »Slovenska kmečka zveza« priredila v ormoško-ptujskem okraju **25 shodov**.

#### OŽJE VOLITVE V TRSTU.

**Trst**, 19. junija. V Narodnem domu je bil včeraj shod Slovencev, na katerem se je sklenilo, storiti vse, da zmaga v II. mestnem okraju pri ožji volitvi dr. Rybař. Shod se je zaključil s tem, da so Slovenci sklenili, voliti pri ožji volitvi v ostalih dveh okrajih socialna demokrata Pittonija in Olivo. V Politeama Rossetti je bil laški shod, na katerem so laški govorniki ostro govorili o slovensko-soc. demokraški volilni zvezi za Istro.

#### MINISTRSKA KRIZA V AVSTRIJI.

**Praga**, 19. junija. »Venkov« poroča, da politični krogi zatrjajo, da je nastala ministrska kriza v Bienerthovi vlasti. Povzročil je to govorce sobotni sklep zvršilnega odbora krščansko-socialne stranke (odklanjanje kompromisa ob ožjih volitvah s svobodomiselnimi strankami) in pa, ker je tako dolgo konferiral Bienerth z naučnim ministrom grofom Stürgkhom. Trdi se, da odstopi Bienerth in da postane Stürgkh ministrski predsednik.

#### »NARODNI LISTY« PROTI DR. STRANSKEMU.

**Praga**, 19. junija. »Narodny listy« napadajo dr. Stranskega, ker so sklenile kompromis moravska ljudska, češki agraci, in češki socialni demokrati in mu očitajo, da izgubi tako Češki klub šest mandatov. Stranskega zmerja z moravskim demonom in poziva češke volilce, da naj se ne drže kompromisa.

#### BURNE VOLITVE.

**Lvov**, 19. junija. Pri današnji volitvi so bili krvavi pretepi med pristaši kandidata Breiterja in barona Betalia. Kavalerija je izpraznila trg in ulico do volišča.

**Črnovice**, 19. junija. Tu so bili pri volitvi krvavi boji. Več oseb je ranjenih z nožmi in revolverji.

#### PO VIHARJU V TRSTU.

**Trst**, 19. junija. Danes so iz morja potegnili zopet dvoje trupel.

#### VELIK VIHAR NA DUNAJU.

**Dunaj**, 19. junija. Včeraj se je nad Dunajem in okolico utrgal oblak. Toča je padala debela kot kurja jajca. Na vrtovih je velika škoda. V Pratu je bila večina vrtov in restavracij pod vodo.

### VSTAJA V ALBANIJE.

**Solun**, 19. aprila. Glasom poročil Edhem paše so napadli vstaši vnovi pozicije v Selcah in poizkusili pregnati turške čete. Turki so potisnili Albance do mostu pri Kanariju ter so moskončno tudi zavzele turške čete, s čemur je odstranjena vsaka zapreka zvezzo, ki je odšla proti Skadru.

### DVA AVIATIKA SMRTNO PONESREČILA.

**Pariz**, 19. junija. Na letovišču »Issy les Moulineaux« sta se ubila poročni Princeteau in aviatik Lemartin.

#### AVIATIK ZGOREL.

**Pariz**, 19. junija. Aviatik Laudron je padel s svojim letalnim strojem. Stroj je pričel goreti. Aviatik je pod strojem zgorel.

### Razne stvari.

**Kanarček za 2000 mark**. Posebne vrste darilo je pripravilo mesto Norwich angleškemu kralju Juriju V. za njegovo kronanje. Norwich je daleč preko angleških mej znano mesto zaradi gojenja kanarčkov. 4000 prebivalcev tega mesta se peča z gojivijo kanarčkov ter eksportirajo vsako leto nad 40.000 pevcev, od katerih jih pošljejo najmanj 20.000 v New York. Norwichški meščani so seveda sklenili, da podare kralju ob njegovem kronanju kanarčka. Lepega tiča, ki ga bo dodelila visoka čast, je izbrala komisija strokovnjakov. Kralju ga bo izročila v pozlačeni kletki, ki je okrašena z grbom kralja in mesta Norwich. Vrednost kanarčka se ceni na 2000 mark; najlepši je, kar ga premore mesto in je bil eden njegovih vrstnikov iz istega rodu že prodan za 1400 mark.

**V Šali ustrelil dva otroka**. Iz Berlina poročajo, da je v Hammu nek 16-letni vajenec v Šali meril s pištolem na gručo otrok. Pištola se je sprožila ter so zrna smrtno zadelila dva otroka, ki sta se takoj mrtva zgrudila na tla.

**Proti dvoboju na Ogrskem**. Mažari se kot »vitezki« narod silno radi bijejo za svojo čast, in to tudi tedaj, kadar bi te časti niti z drobnogledom ne bilo mogoče najti. Nedavno se je grof Andrássy na vse pretege potezal za opravičenost dvobojja in celo zahteval, da se prepovedo Marijine družbe, ki delujejo za odpravo dvobojja. Sedaj je pa vendar vstal pameten mož, posl. Richter, in v z

## Še nekaj podrobnih volivnih izidov.

Še nekaj podrobnih volivnih izidov.

Vrbljenje: dr. Šusteršič 63, Tribuč 13. — Tomišelj: dr. Šusteršič 74, Tribuč 27, neveljavnih 11, Anton Kristan 1. — Lipljene: dr. Šusteršič 97, Tribuč 4.

Planina pri Vipavi: dr. Žitnik 109, dr. Novak 47, Anton Poljsak 1, neveljavni 4, praznih 10. — Postojna (mesto): dr. Žitnik 255, Kopač 137, dr. Novak 91, 56 razcepljenih.

Kapljavas: dr. Krek 26, Sršen 5, Tavčar 0. — Klanc: Krek 26, Sršen 18, Tavčar 2, razc. 3. — Križ: Krek 67, Sršen 4, Tavčar 3, razc. 2. — Moste: Krek 48, Sršen 24, Tavčar 0. — Mlaka: Krek 65, Sršen 2, Tavčar 1. — Suha dole: Krek 47, Sršen 0, Tavčar 0. — Nasovče: Krek 32, Sršen 13, Tavčar 0. — Lahovče: Krek 45, Sršen 29, Tavčar 0. — Zalog: Krek 63, Sršen 9, Tavčar 0.

Škocjan: Hladnik 135, Ribnikar 225. — Šmarjeta: Hladnik 254, Ribnikar 76. — Tržišče: Hladnik 90, Ribnikar 115. — Dobernič: Hladnik 366, Ribnikar 61, Zupančič 7, Hrastovčan 1, Vehovec 1, praznih 8, neveljavnih 15.

Pošnik: Povše 230, Reisner 41, Bartl 21, Štupar 1, Slanc 1, neveljavnih 6. — Dole pri Litiji: Povše 114, Reisner 6. — Žalina: Povše 139, Reisner 2, razcepljeni 4. — Luče: Povše 93, Reisner 3. — Trebeljevo pri Litiji: Povše 290, Reisner 11, Slanc 8, Bartl 1. — Vače: Povše 62, Reisner 59. — Kandrše: Povše 120, Reisner 23.

Lokvica: Jarc 97.

Zalog: Demšar 236, Demšar (Strojerc) 52. — Javorje: Fr. Demšar 128, Strojerc 22.

Zreče: Pišek 169, Kresnik 17, Rebek 2. — Sv. Kunigunda na Pohorju: Pišek 70, Kresnik 0. — Padeški vrh: Pišek 50, Kresnik 1.

Sevnica: Rebek 257, Horvatek 65, Markl 61.

Blanča: dr. Benkovič 283, Kukovec 69, Čobal 32. — Loka: Benkovič 161, Kukovec 60, Čobal 25. — Zidan most: Benkovič 41, Kukovec 25, Čobal 133.

Veliki Okič: Brenčič 83, Ornik 2, Ploj 2. — Velika Varnica: Brenčič 60, Ornik 2, Ploj 8. — Skorošnjak: Brenčič 35, Ornik 0. Ploj 1. — Andraž v Leskovcu: Brenčič 35, Ornik 18, Ploj 3.

## PRAVI VZROKI MEHIKANSKE REVOLUCIJE.

Iz San Antonijo poročajo: Salvadore Madero je v nekem razgovoru navedel prave vzroke mehianske revolucije. Pred letom dni je nameraval bivši predsednik Diaz uničiti banko Nuovo Leon, ker je bil Francisco Madero jr. nastopil proti njemu. Diaz se je hotel nad Madero maščevati, ker je vedel, da je Maderova rodbina pri tej banki z velikim kapitalom zainteresovana. Banka je imela 2 milijona dolarjev glavnice. Glavnica je bila naložena v premostnikih, zemljiščih, predilnicah, plantažah in topilnicah. Diaz je vplival na upnike banke, da so zahtevali likvidacijo v trenotku, ko je banka pokupila plantažne pridelke. Banka je morala likvidirati in prodati svoje plantaže. To vse je bilo Diazovo delo. Iz maščevanja je nato Maderova rodbina, ki je zelo bogata, uprizorila revolucijo. Revolucionarji so imeli na razpolago en milijon dolarjev.

Grafenauer: Zgodovina novejšega slovenskega slovstva, II. del. — Doba narodnega prebujenja leta 1848–1868.

Občutno pogrešani in tako težko pričakovani drugi del Grafenauerjeve slovstvene zgodovine je skoro dotiskan ter izide koncem prihodnjega tedna. Tega je gotovo najbolj veselo podpisano založništvo samo, ker se je moralos doslej dan za danem izgovarjati in vsestransko opravičevati; prihajalo je namreč vsaki dan nešteto vprašanje po drugem delu.

Veči bralec pa bo, ko bo prebiral knjigo, ki obsega okrog 480 strani, takoj že sam izprevidel, da ima v roki delo, ki je zahtevalo preobito študij in ogromnega duševnega truda in napora; poleg tega je bilo pa tudi tehnično delo samoposebi precej zamudno in je potrebovalo dokaj časa.

Pričujoči drugi del obravnava dobo narodnega prebujenja — ali kakor smo jo tudi navajeni zvati — Bleiweisovo dobo, eno najzanimivejših razdobjij v našem narodnem, kulturnem in slovstvenem življenu.

Boj za biti ali nebiti v narodnem oziru je glavni znak te dobe in ta boj je vtisnil svoj pečat tudi književnosti, predvsem pa naziranju o slovstvu in njegovih nalogah.

Celo delo je razdeljeno tako-le: Politični in kulturni pregled; slovstvene razmere; starejši pisateljski rod; začetniki novega časa; Fr. Levstik, Simon Jenko in mlajši pisateljski rod; kratek pregled znanstvene proge.

II. del bo gotovo še bolj kakor I. del vzbudil vseobče zanimanje ter bo dobro došel vsem Slovencem, ki se žele podrobneje seznaniti in natančneje proučiti to zanimivo dobo našega slovstva.

Knjiga bo na razpolago broširana in v celo platno vezana. Ker dragocene knjige podpisano založništvo ne bo posiljalo na ogled, naj blagovolijo p. n. naročniki pravočasno prijaviti svoja naročila, katera sprejema:

### KATOLIŠKA BUKVARNA v Ljubljani

### Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebu	Predv. vremena
17	9. zvez.	737,7	16,0	sr. jzah.	pol. obl.	00
18	7. zjutr.	737,4	16,6	sr. jzah.	jasno	
	2. pop.	736,4	23,9	meč. jzah.	del. obl.	
	* 9. zvez.	737,2	18,3	sr. zah	del. jasno	
19	7. zjutr.	737,3	15,5	sl. svzh.	del. jasno	00
	2. pop.	735,5	24,1	sr. jzah.	oblačno	
						Srednja predv. vremena temp. 16,2° norm. 18,0°
						Srednja včerajšnja temp. 19,6° norm. 18,1°

Obrtno pomožno društvo r. z. z. o. z. javlja pretužno vest, da je njegov dolgoletni član, odbornik in podpredsednik, gospod

### Ivan Slobodnik gostilničar

danes ob pol 8. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bude v torki dne 20. junija ob 6. uri zvezer iz hiše žalosti Breg št. 8. na pokopališče k Sv. Križu.

Blag mu spomin!

Ljubljana, 19. junija 1911.

### Sitar-rešetar

dober delavec, dobi takoj delo pri Miju Herzog, trg z lesno robo, Zagreb, Bakačeva ul. 8.

1902

Ime:  
**R. Miklauc**  
Ljubljana  
592  
bodi vsakemu znano  
pri nakupu blaga  
za obliko in perilo.

1901

### Izjava.

Rodbina pl. Salamon s tem že četrtoč naznana, da ni plačnica za kakršenkoli dolgove, ki bi jih napravila na naš račun kaka tretja oseba, ker mi plačujemo vse sproti v govorini.

Zanesljiva, izobražena, lahko že bolj priletna 1800

### gospodinčna vdova

ki se razume nekoliko v šivanju in morda tudi v gospodinjstvu, se sprejme takoj ali pozneje v dobro, mirno in pošteno hišo, ter bi bil glavni nje posel vzgojevati štiri otroke ki so stari 5–10 let.

Pismene ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravo tega lista pod: Trajna služba.



Ana Kozlevčar naznana v svojem kakor tudi v imenu svojih sorodnikov tužno vest, da je njen preljubi soprog, gospod

## Anton Kozlevčar

nadrevident južne železnice

včeraj, 17. junija ob pol 12. uri ponoči, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 50. letu svoje starosti mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega pokojnika bude v ponedeljek 19. t. m. ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti Bleiweisova cesta št. 18 na pokopališče k Sv. Križu.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 18. junija 1911.

I. pogrebni zavod Jos. TURK.

100

## ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in svetlolikalnica, električni obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

## „TETRA“

srajce za gospode v različnih barvah, dobre kakovosti, izborna noša. Posebno priporočljivo za osebe, ki se rade pote in zoper prehlad. Dobri se blago in po meri izdelano perilo. ::

1787 (1)

Vzorci so vsakemu na razpolago.

Št. 10419

## Razpis.

Za zgradbo vodovoda v vasi Koprivnik, politični okraj Kočevje na 16.691,37 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbe obravnave.

Pismene, vsa dela zapopodajoče ponudbe z napodjo enotnih cen proračuna naj se predlože

## do 1. julija t. l. ob 12. opoldne

podpisankemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopolniti je zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda v vasi Koprivnik“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavne pogoje po vsej vsebinu in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebitno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu za znesek 5 K 60 h.

## Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 14. junija 1911.

## Robert Smielowski

arhitekt in mestni stavbni mojster

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev načrtov in proračunov, sprejema nova, adaptacijska in vsa v to stroko spadajoča dela, katera se izvrše najsolidnejše in po zmerni ceni.

Rimska cesta št. 2  
(Recherjeva hiša).

1542

H. SUTTNER urar prva največja domaća exportna tvrdka ur zlatnine „IKO“  
Ljubljana Mestni trg in srebrnine Lastna tovarna ur v Švici  
Briljanti po nizki ceni

Tovarniška varstvena znamka „IKO“

Uradni zastopnik  
Gospodarskega

# Hotel Union na Dobrni

se odda v najem s 1. oktobrom t. l. event. tudi mesnica. V hotelu "Union" je automobilna postaja proge Dobrnat Celje. Vpraša se pri načelnosti hranilnice in posojilnice na Dobrni. 1784

1507

## Hiša

podobna vili, enonadstropna, s šestimi sobami, z lepim vrtom v Rožni dolini št. 217, tik Ljubljane, ležeča naspr. peka

se proda.

### "NUISOL"

od Bergmann & Co., Tešin (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosezen v svojem presenečenju naravnem pobaranju las in brade. — Dobiva se v svitli, rujavih in črni barvi steklenica po K 2·50 pri: Antonu Kancu, drogerija; O. Fettich-Frankheim, brivec.

608

## Gospodično

ki je zmožna samostojno voditi trgovino z delikatesami in zajutrovalnicami sprejme Oton HOMAN v Radovljici.

## Lepo arondirano posestvo

v bližini železniške postaje in državne ceste, oddaljeno eno uro hoda od Maribora, se pod zelo ugodnimi pogoji

proda.

1886

Isto obstoji iz velike zidane hiše, gospodarskih poslopij s stiskalnico, travnikov s sladko kromo, lepih sadonosnikov in vinograda deloma z američansko trto, obsega skupaj okoli 34 oralov ter je zelo pripravno za mlekarstvo in sadjarstvo.

Ravnoram je na prodaj še drugo manjše arondirano posestvo z veliko lepo hišo, gospodarskim poslopjem in zemljiščem enake kakovosti. Več se izve pri notarju dr. Vok v Ljubljani.

Oglejte si veliko zalogu koles z originalno znamko

## "PUCH 1911"

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve. Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi. Zalogi šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Ceniki zastonj, poštne proste. — Ceniki zastonj, poštne proste.



913

## Cenjeni trgovci in obrtniki!

Stavbeno podjetje V. SCAGNETTI nazzanja, da bode zgradilo v Selenburgovi ulici št. 6 veliko strogo moderno

## trgovsko hišo.

V pritličju se bo nahajalo 24 večjih in manjših lokalov za trgovino, v mezzaninu 23 lokalov za malo obrt, deloma tudi za trgovino.

Radi najugodnejše in vsem zahtevam posameznikov najprikladnejše razdelitev teh prostorov se bodo isti oddajali pred pričetkom stavbe.

Resni reflektanti se uljudno vabijo, da se radi načančnejšega ustnega pogovora z glase v stavbeni pisarni podjetnika V. Scagnetti-ja, Cesta na Rudolfov železniški štev. 16 (tik državnega kolodvora). — Prositi se, da se cenjeni obisk preje pisno ali telefonično javi.

Telefon št. 299. — Poštni predal št. 54.



Priznano močna, lahko tekoča so-  
lidna in neprekosljiva so 866

„Kinta“-kolesa.  
Najboljširje jamstvo. Ilustrirani ceniki brezplačno.  
R. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.  
Specjalna trgovina s kolesi in posameznimi deli.  
Izposojevanje koles.

Sprejmeta se 1892

**2** ključavniciarska  
pomočnika =  
v trajno delo. — Anton Prebil, Glince.

1884 4 prostorna, cena (3)

## skladišča

se oddajo s 1. avgustom ali tudi prej. Od teh dve pripravni za delavnice in dve za shrambi. Vpraša naj se Turjaški trg štev. 2 pri hišniku.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-  
štih. sred-  
stva

**Seydin**   
Izdolovatelj  
C. Seydl  
Ljubljana, Štritarjeva ulica 1

# Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

**Dekle z biseri.** Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2·20, vezano K 3·20. — Navedena povest je istinito biserina povest, ki bo bravca privezala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji krasni vsebini neizbrisno vtisnila v spomin.

**Knjiga o lepem vedenju.** Spisal Urbanus. K 3·—, elegantno vezano K 4·—. — Že dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikano in oglajeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrgo. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

**Sociologija.** Spisal dr. A. Ušenčnik. K 8·50, vezano K 10·80. — Celo veliki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temeljnosti in obsežnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega domačega učenjaka. Dr. Ušenčnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med najboljša dela svetovne znanstvene literature,

**Poezije Anton Medved-eve.**

I. del K 3·80, elegantno vezano K 5·—; — II. del K 4·—, elegantno vezano K 5·40. Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

### Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: **Razporoka.** Pavel Bourget. — Kalan. Roman. K 2·—, vezano K 3·—.
2. zvezek: **Stepni kralj Lear.** Ivan Turgenjev. Povest. **Hiša ob Volgi.** S. Stepanjak. — Josip Jurca. K 1·20, vezano K 2·20.
3. zvezek: **Straža.** Fran Virant. — Boleslav Prus. Povest. K 2·40, vezano K 3·40.
4. zvezek: **Ponizani in razdaljeni.** F. M. Dostoevskij. — Vladimir Levstik. Roman v štirih delih in z epilogom. K 3·—, vezano K 4·20.
5. zvezek: **Kobzar.** Taras Sevčenko. — Josip Abram. Izbrana pesmi. Z zgodovinskimi pregledi Ukrajine in pesniškimi življenjepisimi. K 2·40, vezano K 3·60.
6. zvezek: **Mož Simone.** Champol. — V. Levstik. Roman. K 1·20, vezano K 3·—.
7. zvezek: **Hajdamaki.** Taras Sevčenko. — Josip Abram. Poem z zgodovinskimi uvodom o hajdamascini. (Kobzar II. del.) Broširano K 1·50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3·40, vez. K 4·50.)
8. zvezek: **Dolina krvi.** (Glenanaar.) A. Sheehan. — Fran Bregar. Povest iz irskega življenja. K 4·20, vezano K 5·80.
9. **Kaciljanar.** Anton Medved. Tragedija v petih dejanjih. K 1·40, vezano K 2·40.
10. Silvin Sardenko. Poezije. K 2·—, vez. K 3·20.
11. Andrej Hofer, tiroški junak. Fran Rihar. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge). K 1·80, deset izvodov K 5·—.
12. Črna žena. Povest iz domače zgodovine. K 1·40, vezano K 2·—.

**Ljudska knjižnica:**

1. zvezek: **Znamenje štirih.** Conan Doyle. Londonška povest. K 1·60, skupaj vezan z II. zvez. K 1·80.
2. zvezek: **Darovana.** Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K 1·60, skupaj vezan s I. zvezkom K 1·80.
3. zvezek: **Jernač-Zmagovat.** Henrik Sienkiewicz. — Fran Virant. Povest. — **Med planovi.** Artur Achleitner. Povest tirolskega gorskega župnika. K 1·60, skupaj vezan s VI. zvezkom K 1·40.
4. zvezek: **Malo življenje.** Dr. Fran Detela. Povest. K 1·—, vezano K 1·90.
5. zvezek: **Zadnja kmečka vojska.** Avgust Šenoc. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1·60, vezano K 2·60.
6. zvezek: **Gozdarjev sin.** Fran S. Finžgar. Povest. K 1·20, skupno vezano s III. zvezkom K 1·40.
7. zvezek: **Prihajač.** Dr. Fran Detela. Povest. K 1·90, vezano K 1·70.
8. zvezek: **Pasjeglavci.** Alojzij Jirasek. Zgodovinska povest. — **Kristusove legende.** 1. Vodnjak modrih mož. — 2. Betlehemske detece. — 3. Sveta noč. — 4. Beg v Egipt. — 5. V Nazaretu. — 6. V templju. — 7. Taščica. —

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2·20, vezano K 3·20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta na Česku.

9. zvezek: Alešovec, **Kako sem se jaz likal.** I. del. K 1·20, vezano K 2·—.

10. zvezek: Isto II. del. K 1·20, vezano K 2·—.

11. zvezek: Isto III. del. K 1·20, vezano K 2·—.

12. zvezek: Dolžan, **Iz dnevnika malega poredneža.** K 1·40, vezano K 2·30.

13. zvezek: Haggard, **Dekle z biseri.** K 2·—, vezano K 3·20.

**Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.**

Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K 1·80.

**Zadnji dnevi Jeruzalema.** (Lucij Flav.) J. Spillmann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3·80, vezano K 5·40.

**Za kriz in svobodo.** Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K 1·50, pet izvodov in več po K 1·35.

Posebno za mladenička društva pripravna igra polna navdušenja za krščanska načela.

**Slovenska apostola.** Sardenko. Zgodovinska igra. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885–1910). K 1·20.

**Slomšek o sv. Cirilu in Metodiu.** Ob 1025 letnici Metodove smrti (885–1910). K 1·—.

**Krek. Turški kriz.** (Igra v štirih dejanjih.) — **Tri sestre.** (Igra v treh dejanjih.) K 1·—, 10 izvodov K 8·—.

**Slovenški običaji in zvyki.** (Igra v treh dejanjih.) — **Črni vikend.** (Igra v treh dejanjih.) K 1·—, 10 izvodov K 8·—.

Vsebina obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako sijajno prirejena, da se bodoča radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

**Zbirka ljudskih iger;** dosesaj 11 zv. po K 1·80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vsebina:

1. zvezek se začasno ne dobija.

2. zvezek: 1. Vedeževalna. Gluma v enem dejanju. (6 moških vlog.) — 2. Kmet-Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke! Burka s petjem v dveh dejanjih. (5 moških vlog.)

3. Župan sardamski ali Car in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. (10 moških vlog.)

4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih za dekleta. (5 ženskih vlog.)

5. zvezek: 1. Mlini pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu. Igra v petih dejanjih. (10 moških oseb.) — 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. (11 moških vlog.) — 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. (12 ženskih vlog.)

6. zvezek: 1. Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Vaški skopuh. Igrokaz v treh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Novi zvon na Kritnici ali srečna sprava. Selska igra v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 4. Zakleta

7. zvezek: 1. Pastirji v kralji. — Za ženske vloge. Ljudmila. Planšarica.) K 1·80.

8. zvezek: (Za ženske vloge: Vestalka. Smrt Marije Davice. Marijin otrok.) K 1·80.

9. zvezek: (Za ženske vloge: Junaška deklica. Devica Orleanska. — Za moške vloge: Sv. Boštjan. — Za otroške vloge: Materin blagoslov.) K 1·80.

10. zvezek: (Za ženske vloge: Fabiola in Neža. — Za moške vloge: Turki pred Dunajem.) K 1·80.

Navedene igre so si vsled lahke uprizorljivosti in krasne vsebine v najkrajšem času osvojile vse naše domače odre.

**Ustite knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v knjigarni „Ilirija“ v Kranju in I. Krajet nasl. v Novem mestu.**

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štef.